

коштів по відповідним рахункам (наприклад, випуск акцій або корпоративних облігацій в обмін на матеріальні та нематеріальні необоротні активи або обмін одних необоротних активів на інші). Коригування можуть як збільшувати, так і знижувати суму чистого прибутку. Якщо за результатами діяльності за звітний період отримано чистий збиток, то непрямий метод базується на величині цього чистого збитку. Можливим є те, що наступні коригування можуть перевищити збиток і чистий грошовий потік від поточної діяльності буде додатним, не дивлячись на чистий збиток, визначений за методом нарахувань. Отже, непрямий метод базується на аналізі руху грошових коштів за видами діяльності та показує де конкретно уречевлений прибуток підприємства або куди вкладені «живі гроші». Він базується на вивченні Звіту про фінансові результати знизу вверху. Переваги непрямого методу при використанні в оперативному управлінні грошовими потоками полягають у тому, що він дозволяє встановити відповідність між фінансовим результатом та власними оборотними коштами. За його допомогою можна отримати відповіді на наступні запитання: в якому обсязі та з яких джерел отримані грошові кошти та які основні напрями їх витрачання; чи може підприємство забезпечити перевищення надходжень над платежами, погасити короткострокові зобов'язання за рахунок надходжень від дебіторів; чи достатньо отриманого прибутку для задоволення поточних потреб у грошових коштах; чим пояснюється різниця між величиною отриманого чистого прибутку та обсягом грошових коштів, та виявити найпроблемніші місця в діяльності підприємства і розробити шляхи виходу з кризової ситуації.

*В. М. Орлов, д-р екон. наук, проф.,
зав. каф. економіки підприємства та корпоративного управління
ОНАЗ ім. О. С. Попова, Одеса*

ВИЗНАЧЕННЯ КОНКУРЕТОСПРОМОЖНОСТІ ВІДПОВІДНО ДО ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ В УПРАВЛІННІ КОМПАНІЮ

У загальному значенні під конкуренцією розуміється суперництво між окремими особами і цілими організаціями, зацікавленими в досягненні однієї мети. Існує декілька підходів до визна-

чення конкуренції: як критерій, що визначає тип ринку і ступінь його залежності від поведінки окремих учасників; як елемент ринку, покликаний зрівноважити попит і пропозицію, забезпечити функціонування механізму ціноутворення, скоординувати діяльність учасників; як суперництво учасників ринку, що спрямовано на досягнення кращих порівняно з іншими результатами (пов'язаними з виробництвом, збутом тощо).

Основними чинниками, що визначають конкурентоспроможність компанії, є її стратегія, ресурси (матеріальні і нематеріальні), частка ринку, ефективність менеджменту, здібність до самонавчання і інновацій. Конкурентоспроможність продукту визначається, перш за все, його ціною, якістю, рівнем післяпродажного обслуговування, ефективністю реклами, строками поставки. Суттєвого значення в цих умовах набувають питання ведення організації обліку.

На сьогодні відбулися радикальні зміни в організації обліку, які обумовлені застосуванням обчислювальної техніки, алгоритмізацією облікових процесів, розширенням облікових об'єктів, а також широким включенням у них нематеріальних активів. Це викликало потребу розробки і впровадження національних і міжнародних стандартів, які спрямовані на гармонізацію систем бухгалтерського обліку та уніфікацію облікових процедур.

Тривалий час, починаючи з 1990 року, в Україні в різних аспектах розглядається проблема кардинального вдосконалення бухгалтерського обліку. Після багаторічних спроб поліпшити законодавче поле стосовно ведення бухгалтерського обліку в 1999 році прийнято Закон «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», який увібрав у себе досвід та традиції західної практики ведення бухобліку. Про прогресивність цього закону свідчать ті принципи, на яких ґрунтується бухгалтерський облік та фінансова звітність, а саме: обачність, повне висвітлення, автономність, послідовність, безперервність, нарахування та відповідність доходів і витрат, превалювання сутності над формою, історична собівартість, єдиний грошовий вимірник та періодичність. Прийняття цього закону стало свого роду революцією в українській практиці ведення бухгалтерського обліку.

Відповідно до вимог Закону України «Про бухгалтерський облік», Положень (стандартів) бухгалтерського обліку з метою забезпечення єдиних принципів, методів, процедур при відображенні господарських операцій в обліку і фінансовій звітності на підприємствах. Розробляється єдина облікова політика (щорічно, для різних галузей тощо).

Принципово важливим питанням впровадження облікової політики в управлінні компанією є методологія та організація обліку витрат і доходів. В Україні діє інтегрований принцип відображення в обліку витрат, за яким елементи витрати в єдиному обліковому циклі групуються за цільовим призначенням. Міжнародні стандарти рекомендують вести облік витрат за принципом «витрати — випуск», який застосовується в більшості країн з розвинутою ринковою економікою і дає змогу комплексно автоматизувати всі розділи фінансового обліку.

В управлінському обліку витрати перегруповуються за їхнім цільовим призначенням, тобто за видами продукції, замовленнями, процесами, стадіями виробництва, центрами відповідальності, сферами діяльності, регіонами реалізації продукції тощо. Важливу роль відіграє управлінський облік при вирішенні завдань прогнозного характеру про рентабельність нових видів продукції; визначення очікуваного доходу, а також ефективність нових інвестицій; прийняття рішень в умовах обмежених ресурсів тощо.

В доповіді на прикладі підприємства поштового зв'язку розглядаються основні напрямки ведення єдиної облікової політики, що враховують: методику ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності; організацію управлінського обліку; організацію податкового обліку.

*Ю. М. Пойда, аспірант,
Київський національний економічний
університет ім. Вадима Гетьмана*

ПЕРЕВАГИ ФОРМУВАННЯ ВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ ЗА ПІДРОЗДІЛАМИ

Вступ. Облік витрат виробництва на підприємствах комбікормової промисловості взаємопов'язаний з калькулюванням собівартості продукції, що зумовлено відповідністю об'єктів обліку витрат та калькуляції, а також групуванням витрат за статтями собівартості. Він забезпечує контроль за використанням сировини, мінеральних добавок, палива, енергії, заробітної плати і інших витрат, що виникають в ході виробництва комбікормів, БВД, кормосумішей. Правильно організований облік витрат на